

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: oponentský posudek

Autorka práce: Pavla Kalinová

Název práce: *Lesbická identita jako stigma?*

Vedoucí práce: PhDr. Hana Maříková, Ph.D.

Oponent: Jakub Grygar, Ph.D.

Navržené hodnocení: velmi dobře

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Předmětem práce Pavly Kalinové je, jak píše hned v první větě posuzovaného textu, "zkoumání toho, do jaké míry (sic!) lesbická identita zůstává relevantní jako stigma" (s. 3). Vychází přitom z předpokladu, že stigmatičnost lesbické identity je situační (s. 3). Práce by tedy mohla skončit hned prvním odstavcem, kdy na základě výchozí autorčiny teze lze odvodit, že na položenou otázku po relevantnosti stigmatu toho "být lesbou", lze odpovědět pouze "jak-kdy". Naštěstí autorka téma své práce posléze rozšiřuje, když píše, že chce osvětlit méně prozkoumané území a hůře kvantifikované projevy zacházení s lesbickou identitou jako se stigmatem (s. 6). Přestože ve své práci naplňuje oba výše uvedené cíle, především druhý z nich pokládám za důležitý příspěvek do diskuse o situovanosti identitních kategorií (nejenom těch genderových nebo označujících sexuální preference) a jejich normativitě.

Práce je logicky strukturovaná, jednotlivé kapitoly a v nich probíraná témata na sebe relativně plynule navazují. Zařazení kapitoly 2 (Náhled do historie "homosexuality") považuji sice pro účely autorčina textu za zbytečný historizující exkurz, ale zde jde patrně pouze o otázku čtenářských preferencí.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Posuzovaná práce je založena na bohaté literatuře, ať již česky psané nebo anglojazyčné. Seznam použité literatury pokrývá širokou oblast od sexuologických textů, přes sociologické práce psané z feministických pozic až po přehledové studie ze sociologických šetření. Jádrem korpusu, s nímž Pavla Kalinová pracuje, tvoří logicky texty diskutující otázky vztahované k sexualitě a LGBTI komunitě. Jako určitý paradox, především pak ve vztahu k výpovědím analyzovaným v textu, vidím to, že se autorka na teoretické rovině prakticky nevěnuje diskusi o roli a porozumění genderu při ustavování sexuality (letmá připomínka Judith Butler je spíše symbolická).

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Práce je založena na osmi hloubkových výzkumných rozhovorech. Z hojných citací zastoupených v textu lze soudit, že se mezi účastnicemi výzkumu podařilo vytvořit prostředí důvěry a zprostředkované informace nepůsobí povrchně. Autorka si při analýze pomohla mentálními mapami, které jsou jako ilustrace součástí Přílohy práce.

Oceňuji pečlivost, s jakou Pavla Kalinová seznamuje čtenáře se svým výzkumným postupem, včetně dobrých reflexivních pasáží.

Analýza získaných výpovědí je založena primárně na srovnání dílčích získaných segmentů, popř. pak v jejich interpretaci vázané na odbornou literaturu. Tento typ analýzy představuje standardní výzkumný postup při zpracování kvalitativních dat, který je pro účely diplomové práce zcela dostačující.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorčiny argumenty jsou vázány na získaný empirický materiál a jsou přesvědčivě formulovány. Nicméně Pavla Kalinová by mohla jít v dílčích interpretacích nad konstatování, že její materiál potvrzuje názory citovaných autorů nebo její výchozí tezi.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Po formální stránce se jedná o standardní, dobře odvedenou a stylisticky kvalitně zvládnutou práci.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Kapitoly 3, 4 a 5 mají poněkud slovníkový charakter. Autorka v nich čtenáře seznamuje s pojmy jako konstrukce sexuality, lesba, coming out, sociální deviace, normy, stigma, na nichž posléze bude stavět svou analýzu. To je pochopitelné a vlastně i očekávané. Určitý handicap zvoleného přístupu však nacházím v poměrně plochém zpracování těchto pojmů (nejvíce snad kapitolu 4.5 Normy).

8. Námetky na diskuzi při obhajobě práce.

Představte vybrané sociologické interpretace vztahu genderu a sexuality. Jak tato porozumění tomuto vztahu ovlivňují závěry vaší práce?

Celkové hodnocení práce: Práce Pavly Kalinové je kvalitně napsaným textem, který je založen na dobře provedeném výzkumu. Autorka ukázala, že se orientuje ve zvoleném tématu a dokáže své téma jasně a přesvědčivě představit. Text je slabší v těch pasážích, kde bych očekával větší míru autorčiny invence a sociologičtější zaměření textu (typicky ve formulaci výzkumného problému / výzkumné otázky) a interpretace nad rámec zvolené literatury. Práci hodnotím jako velmi dobrou.

Datum: 30. 5. 2015

Podpis: